

عنوان مقاله:

مقایسه برخی عوامل بوم شناختی موثر بر پراکنش گونه های *Prangos pabularia* و *Prangos ferulacea* در مراتع استان اردبیل

محل انتشار:

مجله تحقیقات مرتع و بیابان ایران، دوره 25، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

امیر میرزایی موسی وند - دانشجوی دکتری مرتعداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

اردوان قربانی - دانشیار، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

محمدعلی زارع چاهوکی - استاد گروه احیاء مناطق خشک و کوهستانی دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران

فرشاد کیوان بهجو - دانشیار، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

کیومرث سفیدی - استادیار، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

خلاصه مقاله:

هدف از این تحقیق بررسی عوامل محیطی موثر بر پراکنش دو گونه *Prangos ferulacea* Lindl و *Prangos pabularia* Lindl در مراتع استان اردبیل بود. هفت رویشگاه جنس جاشیر شناسایی شد که در سه رویشگاه آن گونه *P. ferulacea* و در دو رویشگاه گونه *P. pabularia* حضور داشت. در هر رویشگاه، مکان‌های نمونه‌برداری مشخص و در طول ۳ ترانسکت ۱۰۰ متری در ۱۰ پلات چهار مترمربعی تراکم گونه ثبت شد. نمونه خاک از ابتدا، وسط و انتهای هر ترانسکت از عمق ۰-۳۰ سانتیمتری برداشت شد. در مجاورت هر رویشگاه در مکان‌های عدم حضور گونه، نیز نمونه‌برداری به شیوه یکسان انجام شد. در مکان‌های نمونه‌برداری ارتفاع از سطح دریا، شیب، جهت شیب و در آزمایشگاه برخی خصوصیات خاک نظیر ماده آلی، ازت، فسفر، پتاسیم، اسیدیته، هدایت الکتریکی و بافت تعیین شد. برای بررسی اثر عوامل محیطی بر حضور و عدم حضور دو گونه مورد نظر و مقایسه میانگین خصوصیات اندازه‌گیری شده به ترتیب از تجزیه واریانس یک‌طرفه و آزمون توکی استفاده شد. برای تعیین درجه اهمیت متغیرهای اندازه‌گیری شده در پراکنش این گونه‌ها، آنالیز تشخیص مورد استفاده قرار گرفت. نتایج نشان داد که گونه *P. pabularia* در مکان‌های با مقدار فسفر، درصد رس، هدایت الکتریکی، مقدار بارندگی، درصد شن، درصد شیب و اسیدیته خاک بیشتر و گونه *P. ferulacea* در مکان‌های با ارتفاع از سطح دریا بیشتر و مقدار بارندگی و پتاسیم خاک کمتر سازگاری بهتری دارند. با توجه به نتایج حاصل از آنالیز تشخیص، عوامل هدایت الکتریکی، ماده آلی، پتاسیم، ارتفاع از سطح دریا، شیب، جهت شیب، درصد سیلت و رس، بارندگی و دما در تمایز مکان‌ها و انتشار گونه‌های مورد مطالعه موثر هستند. بر اساس نتایج می‌توان در پیشنهاد گونه‌ها برای مدیریت، اصلاح و احیاء مراتع به‌طور مناسب‌تری تصمیم‌گیری نمود.

کلمات کلیدی:

عوامل محیطی، پراکنش گونه ها، آنالیز تشخیص، *Prangos ferulacea* Lindl، *Prangos pabularia* Lindl، استان اردبیل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1631234>

